

วิวัฒนาการเชิงอัตลักษณ์ในย่านนิมมานเหมินท์

Evolution of identity in Nimmanhemin

กฤตชนน จงบริรักษ์ (Kridchanon Jongboriruk)*

บทคัดย่อ

ย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ถนนนิมมานเหมินท์เกิดขึ้นโดยการบริจาคจากตระกูลนิมมานเหมินท์ เกิดจากการจัดสรรที่ดิน บนพื้นที่ว่างเปล่าและผู้ครอบครองในยุคแรกนั้นเป็นกลุ่มข้าราชการ บุคลากรของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้รูปแบบ ของงานสถาปัตยกรรมของย่านในยุคนั้นแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ การศึกษาเรื่องวิวัฒนาการเชิงอัตลักษณ์ในย่าน นิมมานเหมินท์ เป็นการศึกษาอัตลักษณ์เมืองและชุมชนในด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ โดยศึกษาถึง หลักการ แนวคิดอัตลักษณ์ของเมืองและชุมชน และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์เมืองและ ชุมชนย่านนิมมานเหมินท์ เพื่อทำความเข้าใจและเสนอแนะถึงแนวทางเบื้องต้นในการรักษาอัตลักษณ์ของเมือง

การวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์เมืองและชุมชนในย่านนิมมานเหมินท์ซึ่งมีวิวัฒนาการ อย่างรวดเร็วขึ้นเกิดจากปัจจัยหลายด้านและเป็นไปตามช่วงเวลาต่างๆ คือ อัตลักษณ์ความเป็นย่านที่พักอาศัย (High-end Residential) โดยเป็นผลจากรูปแบบของที่พักอาศัยที่ได้รับการออกแบบในสไตล์โมเดิร์น จากกลุ่มผู้ อยู่อาศัยที่จบการศึกษาระดับสูงและมีฐานะ อัตลักษณ์ความเป็นย่านฮิป- ศิลปะ (Artistic) ที่ได้เกิดขึ้นในยุคถัดมา จากการรวมตัวของคนในชุมชนและการริเริ่มกิจกรรมงานแฟร์ (NAP) เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่ ประเทศประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ และอัตลักษณ์ของความเป็นย่านสากลแบบผสมผสาน (Global Mixed) ใน ปัจจุบัน จากความเจริญทางเศรษฐกิจ การลงทุน และความต้องการที่หลากหลายของกลุ่มผู้ใช้งานใหม่ๆ ผลจาก การศึกษาแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการในย่านนิมมานเหมินท์และวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์เมือง ซึ่งเป็นพื้นฐานต่อการทำความเข้าใจในความเป็นเมือง ตลอดจนประเด็นสำคัญต่อการอนุรักษ์ลักษณะเฉพาะที่มี คุณค่าเหล่านั้น โดยเป็นประโยชน์ทั้งต่อการพัฒนาและอนุรักษ์ย่านนิมมานเหมินท์ และพื้นที่อื่นที่มีลักษณะ เดียวกัน

คำสำคัญ : อัตลักษณ์/ อัตลักษณ์เมืองและชุมชน/ การรับรู้

* ภาควิชาออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

Nimmanhemin district is an important economic area of Chiang Mai, located in Muang District, Chiang Mai. Nimmanhemin road was built by donation from the Nimmanhemin family. Neighborhoods are the result of the allocation of land on empty land, and the early occupants are civil servants. University personnel as a result, the style of architecture of the area in that era is different from other areas. The analysis of the evolution of identity in Nimmanhemin, Chiang Mai is a study of urban and community identities of the district in terms of physical and social economy. By considering principles and concepts of urban and communal character; along with the transition of identity in Nimmanhemin. In order to find alternatives to maintain and recover the originality of this community, The approaches are including the information collected on both online and offline data, observations, questionnaires, and interviews with local academics.

Based on this research, changes in urban and community identities of the fast-growing Nimmanhemin is caused by several factors. Researcher has divided into 3 phases; the first stage is the initial group of educated people who are influential (High-end Residential). Resulting in the style of the area which was designed during that time. Later on, economic problems have occurred to cause the unification of community members who formed the NAP (Artistic) events and that is the moment that began to attract tourists, and the next time phase (Global Mixed). The analysis of the evolution of identity in Nimmanhemin study result demonstrate the evolution of Nimmanhemin road, identifying factors that affect the city identity, which is the fundamental step in understanding the city, along with issues that pertain to conservation of valuable characteristic. This study will provide benefits to the development and conservation of Nimmanhemin area and other comparable area.

Keywords : Identity/ Urban identity / Perception

บทนำ

ย่านนิมมานเหมินท์แห่งนี้ ได้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2511 ที่มีการตัดถนนเชียงใหม่-ลำปาง โดยเห็นได้จากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาในช่วง ปี พ.ศ. 2555 (สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่, 2559) และเกิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ มีโครงการพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ การเติบโตของอาคารต่าง ๆ ทั้งคอนโดมิเนียม โรงแรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยจะเห็นได้จากราคาที่ที่ดินที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว (ราคาประเมินที่ดิน กรมธนารักษ์ 82,000-150,000 บาท/ตร.ว. ราคาประเมินเปรียบเทียบตลาด 80,000-200,000 บาท/ตร.ว. อัตราส่วนการเพิ่มขึ้นจากราคาประเมิน 73-88% ในปี พ.ศ. 2551-2554)

เมื่อเทียบกับย่านอื่น ๆ ในเชียงใหม่แล้วจะเห็นว่า ส่งผลให้เกิดการเติบโตของร้านค้าต่าง ๆ ของคนรุ่นใหม่ เช่น ร้านกาแฟ ร้านขนมที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี จำนวนร้านอาหาร ผับ บาร์ สถานบันเทิงที่อยู่กระจายตัวในย่านนิมมานเหมินท์แห่งนี้ มีการเกิดกิจกรรมในย่าน เช่น กิจกรรมประจำปีที่เรียกว่า งานเนียบ NAP (Nimmanhemin Art & Design Promenade) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้เป็นผลให้ย่านนิมมานเหมินท์ได้เปลี่ยนแปลงจากย่านที่อยู่อาศัยกลายเป็นร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านค้าหรือแกลอรี แต่ยังคงหลักฐานและควรค่าแก่การศึกษาทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอิทธิพลทางสถาปัตยกรรมจากทางตะวันตกที่เป็นอัตลักษณ์และเสน่ห์ของนิมมานเหมินท์และสามารถดึงดูดผู้คนเข้ามาลักษณะของผู้ใช้งานในย่านนี้ยังเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น ศิลปิน นักเรียน นักศึกษาและนักท่องเที่ยว ลักษณะร้านค้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวส่งผลให้พื้นที่นี้มีอัตลักษณ์

อัตลักษณ์ทางสังคมคือ ความเข้าใจของบุคคลนั้นๆว่าตนเองอยู่ในสังคมหนึ่งๆ แบ่งกลุ่มได้ตามหลายอย่าง เช่น เชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ชนชั้นและครอบครัว (Taifel, 1982) และเมื่อบุคคลเกิดความผูกพันกับสถานที่ที่เรียกว่า “การผูกพันกับสถานที่” จะเกิดความรู้สึกมีอัตลักษณ์ร่วมกับสถานที่นั้นๆ (Ashild Lappegard Hauge, 2016) ทั้งขนาดใหญ่เช่น ย่าน เมือง ประเทศ หรือขนาดเล็กเช่น บ้านหรือแม้กระทั่งห้อง จะเห็นได้ว่าย่านนิมมานเหมินท์มีอัตลักษณ์ที่เฉพาะตัว

ปัจจุบันย่านนิมมานเหมินท์มีความพัฒนาไปอย่างมากในด้านเศรษฐกิจแต่ในมุมมองของเรื่องอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์นั้นได้มีการปรับเปลี่ยนในทางกายภาพและสังคมค่อนข้างมาก จากเริ่มที่ย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านที่อยู่อาศัยนั้นก็ยังคงเป็นย่านที่พักอาศัยอยู่เพียงแต่มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพความต้องการ การใช้ชีวิตของสังคมในปัจจุบันเพียงเท่านั้น จากบ้านเดี่ยวกลายเป็นที่อยู่อาศัยแบบอาคารชุด ตึกสูง การลักษณะเด่นของย่านที่ทำให้ย่านสามารถดึงดูดกลุ่มคนจากภายนอกในช่วงที่สองซึ่งถือว่าเป็นข้อดีของย่านนิมมานเหมินท์ที่เกิดเป็นย่านที่มีอัตลักษณ์ในเชิงศิลปะ ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ย่านขึ้นโดยที่ไม่ได้วางแผนเพื่อรองรับผลของการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ช่วงที่สามเป็นช่วงของการเข้ามาของกลุ่มนายทุนหรือกลุ่มผู้ใช้พื้นที่จากภายนอกเข้ามาย่านนิมมานเหมินท์และส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามกลุ่มผู้ใช้อย่างรวดเร็วและขาดการควบคุมอัตลักษณ์เมืองและชุมชนที่ดีเริ่มหายไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิด อัตลักษณ์ของเมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์เมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์
3. เพื่อหาแนวทางรักษาอัตลักษณ์เมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์ ให้ดียิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลเอกสาร คือ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทความ เอกสารต่าง ๆ หนังสือและข้อมูลทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2. การสำรวจ คือ การสอบถาม การสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์เมืองและชุมชน และการสำรวจโดยการลงพื้นที่เพื่อสังเกตและเก็บข้อมูล

โดยข้อมูลที่จะศึกษาวิจัยนั้นเป็นการศึกษาอัตลักษณ์เมืองและชุมชนทางกายภาพและสังคมเศรษฐกิจเป็นหลักแบ่งเป็นดังนี้

1) ทางกายภาพ ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมในพื้นที่ย่านในแต่ละช่วงเวลาและการศึกษาเรื่องการรับรู้โครงสร้างชุมชนย่านนิมมานเหมินท์

2) สังคม เศรษฐกิจ ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐานของย่านนิมมานเหมินท์ การรับรู้ของกลุ่มผู้ใช้งาน การค้าและบริการภายในย่านนิมมานเหมินท์และวัฒนธรรม วิถีชีวิตของย่านนิมมานเหมินท์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป้าหมายสำหรับเลือกตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้การคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1976) ทั้งหมด 62 คน โดยการสัมภาษณ์ในรูปแบบแสดงความคิดเห็นดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มที่ต้องการศึกษา

N= จำนวนประชากร (จำนวนหลังคาเรือน)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

ถ้ากลุ่มตัวอย่าง $n = 500 / 1 + 500 (0.15)^2 = 61$

กลุ่มที่ 1 กลุ่มคนในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ 47 คน โดยจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1.1. กลุ่มคนที่อาศัยในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ อาศัยมากกว่า 10 ปี

1.2 กลุ่มคนที่อาศัยในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ อาศัยน้อยกว่า 10 ปี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มชาจร หรือ นักท่องเที่ยว 15 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ

แบบสอบถามที่ใช้แบ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลจะเป็นปัจจัยในด้านประสบการณ์ การรับรู้ของแต่ละบุคคลที่ให้ความคิดเห็น ตามด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์เมืองและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับย่านนิมมานเหมินท์ คือการรับรู้อัตลักษณ์เมืองและชุมชนย่านนิมมานเหมินท์ของบุคคลที่แสดงความคิดเห็น ความสำคัญของอัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ย่านนิมมานเหมินท์ที่ควรรักษาไว้ของบุคคลที่แสดงความคิดเห็นและคุณค่าทางอัตลักษณ์ของกิจกรรม ย่านนิมมานเหมินท์ที่ควรรักษาไว้ของบุคคลที่แสดงความคิดเห็นท้ายสุดคือข้อเสนอแนะภายในย่านนิมมานเหมินท์

2. การสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ทั้งหมด 8 คน

กรอบการสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview) และเน้นการสัมภาษณ์เป็นแบบเจาะลึกรายบุคคล (Individual in-depth interview) ซึ่งจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์โดยประมาณ 30 นาที-1 ชั่วโมง โดยจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ทั้งหมด 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ความรู้ ความคิดเห็น ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด อันได้แก่ อัตลักษณ์เมืองชุมชนในแต่ละช่วงเวลาตามมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์คืออะไร และอัตลักษณ์เมืองและชุมชนใดที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในย่านนิมมานเหมินท์และปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากการลงพื้นที่ การสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของงานสถาปัตยกรรม และวิถีชีวิตของคนในย่านนิมมานเหมินท์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์พร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มคนทั่วไป และการสัมภาษณ์นักวิชาการและคนในพื้นที่มาวิเคราะห์เพื่อหาการรับรู้ต่ออัตลักษณ์เมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์เป็นอย่างไร

ผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า วิวัฒนาการอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงเวลาหลักๆของการการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่าน ดังนี้ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2507-พ.ศ. 2540 ช่วงการเริ่มการจัดสรรที่ดินในพื้นที่ย่านและเข้ามาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2541-พ.ศ. 2551 ช่วงการเข้ามาของร้านค้ากาแฟและสถานบันเทิง การเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยวไทยที่เข้ามายังจังหวัดเชียงใหม่และการเกิดกิจกรรมงานเนป (NAP) ภายในย่านนิมมานเหมินท์ซอย 1 ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2552-พ.ศ. 2559 ช่วงระยะเวลาการนิยมใช้ Social network ส่งผลให้ย่านได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเข้ามาของกลุ่มนายทุนจากภายนอกจากกระแสความนิยมทางโลก Social โดยการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงนั้นเกิดจาก 5 ปัจจัย ดังนี้

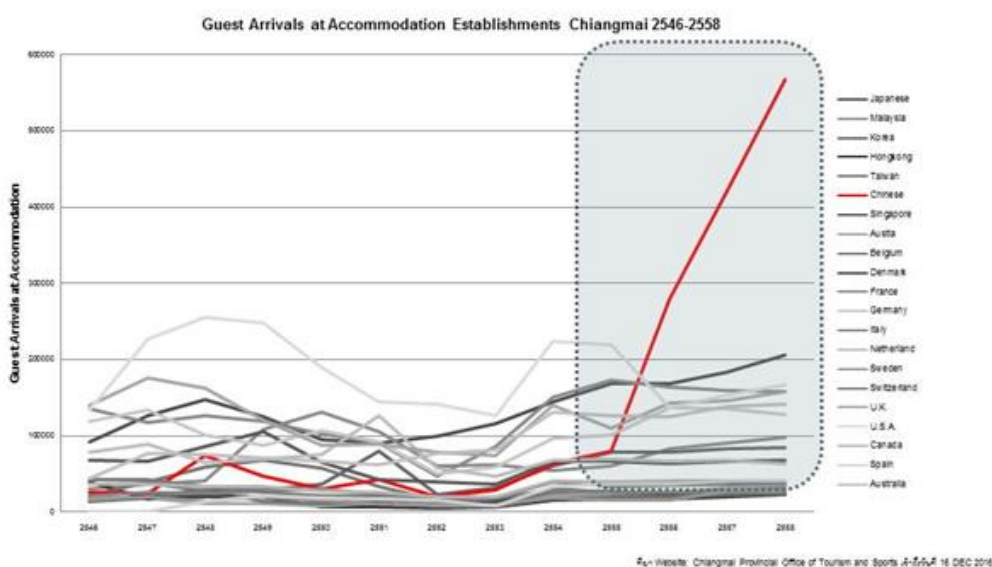
1. ปัจจัยที่เกิดจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สำนักทะเบียนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2559) เนื่องจากการเพิ่มจำนวนของนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีผลต่อการกระจายตัว ความต้องการในการบริโภคที่ขยายตัวจากบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยและหลังมหาวิทยาลัยมาจนถึงย่านนิมมานเหมินท์

2. ปัจจัยที่เข้ามาของร้านกาแฟ วัฒนธรรมการดื่มกาแฟนั้นมีมานาน ตั้งแต่ยุคสมัยของพระนารายณ์มหาราช สมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ สมัยนั้นคนไทยยังไม่นิยมดื่มกาแฟเนื่องจากกาแฟนั้นมีรสชาติที่ขม จนกระทั่งเมื่อสมัยรัชกาลที่ 3 ที่ทรงนำกาแฟมาทำการทดลองปลูกในบริเวณวังพระมหาราชวัง จนแพร่หลายไปสู่กลุ่มคนทั่วไป (พลอย มัลลิกะมาส, 2559) เราจะเห็นภาพวัฒนธรรมการดื่มกาแฟมาช้านาน อดีตนั้นเราจะรู้จักกันว่า สภากาแฟ การนิยมดื่มกาแฟเพื่อพบปะ สังสรรค์กัน จะเห็นได้ตามชุมชน ห้างแถวเล็ก ๆ หรือตามตลาดที่มีผู้คนพลุกพล่าน ในปัจจุบันนั้นการดื่มกาแฟไม่เพียงแต่อยู่ในกลุ่มชนชั้นสูง ผู้สูงวัยหรือวัยทำงานเท่านั้น กลุ่มคนทั่วไปหรือวัยรุ่นนักศึกษาต่างก็นิยมดื่มกาแฟ ตามสมัยนิยม ซึ่งค่านิยมการดื่มกาแฟนั้นได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก จะเห็นว่าย่านนิมมานเหมินท์นั้นเริ่มมีการเข้ามาของร้านกาแฟทั้งที่มีชื่อเสียงระดับโลก ระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งการริเริ่มก่อตั้งร้านกาแฟของระดับท้องถิ่น (ธณวิทย์ สุวรรณทะมาลี, 2559) โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาจะเห็นว่า ย่านนิมมานเหมินท์นั้นได้มีร้านกาแฟเป็นจำนวนมากที่เข้ามาเปิดภายในย่านและได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ใช้ทั้ง นักศึกษา คนทั่วไป และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและความต่างชาติ โดยร้านกาแฟยุคแรกๆที่มีอิทธิพลต่อย่านมี ดังนี้ ร้านกาแฟวาวิ ร้านกาแฟสตาร์บัค (Starbucks) ร้านกาแฟแฮปปี้ ฮัท (Happy Hut)

3. ปัจจัยการเข้ามาของสถานบันเทิง ย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านที่มีทำเลที่ตั้งที่ติดกับทั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงพยาบาล และยังมีห้างสรรพสินค้าคือเซ็นทรัลลาดสวนแก้ว ทำให้ช่วงปี พ.ศ.2540 เป็นต้นไป ได้มีสถานบันเทิงขนาดใหญ่ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในย่านนิมมานเหมินท์ เนื่องจากกลุ่มลูกค้าที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ โดยสถานบันเทิงหลักๆในช่วงปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมาคือ มังโก้ วอร์มอัพ คาเฟ่ และบลู บลา บาร์ เป็นต้น ซึ่งมังก้อนั้นได้เปิดกิจการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2543 โดยเน้นกลุ่มลูกค้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉพาะเนื่องติดกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนวอร์ม อัพคาเฟ่นั้นจริงแล้วก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 และย้ายมาเปิดที่ถนนนิมมานเหมินท์เมื่อปี พ.ศ. 2548 และมีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในเวลาต่อมา นอกจากสถานบันเทิง มังกี้และวอร์มอัพ คาเฟ่ แล้วยังมีสถานบันเทิงอีกมากมายในช่วงนั้นที่ทยอยเปิดเนื่องจากมีกระแสการตอบรับที่ดี เช่น บลู บลา บาร์ ที่เปิดให้บริการเมื่อปี พ.ศ. 2549 และอื่นๆอีกมากมาย

4. ปัจจัยของวัฒนธรรมสากล (Global Culture) หรือ “โลกาภิวัตน์” หมายถึง วัฒนธรรมระดับโลก จากการพัฒนาการของเทคโนโลยี จนทำให้เกิดเป็น Social Network ขึ้น เริ่มจาก MSN Hi5 Facebook Instragram และอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแพร่หลายและสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย โดยผู้ใช้สามารถแบ่งปันกิจกรรมที่ผู้ใช้ต้องการที่จะเผยแพร่ได้อย่างอิสระ ส่งผลให้เกิดเป็นการโฆษณา การชักจูงผู้ใช้รายอื่นเข้ามาใช้งานในแต่ละพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว เห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในย่านนิมมานเหมินท์รวมไปถึงทั้งจังหวัดเชียงใหม่ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามายังพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์จากกระแสของภาพยนตร์จีนที่เข้ามาถ่ายทำในจังหวัดเชียงใหม่และออกฉายเมื่อปี พ.ศ. 2555 และจากการเผยแพร่ทางโลกโซเชียล ของร้านอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ ภายในย่านนิมมานเหมินท์

ภาพที่ 1: กราฟแสดงการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 จนถึง พ.ศ. 2558, ที่มา สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่

5. ปัจจัยของผังเมืองเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2555 ผังเมืองเชียงใหม่ฉบับนี้มีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพ เช่น ประเภทอาคารของย่านนิมมานเหมินท์และมีผลโดยตรงในการกำหนดส่วนสูงของการก่อสร้างอาคารหลังจากการประกาศผังเมืองรวมเชียงใหม่ฉบับ ปี พ.ศ. 2555 ในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ ซึ่งผังเมืองเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2555 นั้นมีการกำหนดส่วนสูงของพื้นที่ย่านได้มากที่สุดเพียง 12 เมตรเท่านั้น จากเดิมนั้นมีการกำหนดส่วนสูงของอาคารได้มากที่สุด 23 เมตร หรือประมาณตึก 8 ชั้น โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของการกำหนดการขึ้นของเครื่องบินอีกด้วย เนื่องจากพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์นั้นเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทั้งหมดนั้นส่งผลให้ช่วงระยะเวลาก่อนการออกข้อกำหนดผังเมือง ปี พ.ศ. 2555 นั้นหลายพื้นที่ภายในย่านได้มีการทำการเพื่อขออนุญาตการก่อสร้างอาคารเพื่อให้สามารถมีความสูงมากกว่าข้อกำหนดใหม่ ซึ่งเป็นผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ขึ้น

การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลให้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมภายในย่านมีการเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่ายุคแรกเริ่มมีการสร้างที่พักอาศัยของกลุ่มข้าราชการ ผู้มีฐานะในสมัยนั้นที่ซื้อที่ดินทิ้งไว้เนื่องจากมีราคาที่ถูก โดยเริ่มจากนิมมานเหมินท์ซอย 1 และซอย 5 ซึ่งบ้านพักอาศัยหลังแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2507 นั้นเป็นของคุณเพชร คุ่มสอน อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ สร้างไว้ที่นิมมานเหมินท์ซอย 5 เป็นหลังแรก และได้เริ่มมีการก่อสร้างบ้านพักอาศัยของกลุ่มข้าราชการ บุคลากรที่ทำงานอยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ในสมัยนั้น เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งที่ไม่ไกลจากพื้นที่ทำงาน จากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่ารูปแบบอาคารจะเป็นแบบโมเดิร์น บ้านพักอาศัยบ้านเดี่ยว การใช้ประโยชน์อาคารส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัย ซึ่งต่อมาเมื่อเกิดเป็นคอนโดมิเนียมขึ้นเพื่อรองรับกีฬาซีเกมส์ที่จะเกิดขึ้นและยังเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจจึงเกิดการรวมตัวของคนในชุมชนทำให้เกิดเป็นกิจกรรม NAP ทำให้ย่านกลายเป็นย่านศิลปะ มีความฮิป (HIP) จากที่อยู่อาศัยเริ่มมีการปรับเปลี่ยนเป็นร้านค้าและบริการขึ้นทำให้รูปแบบอาคารถูกเปลี่ยนการใช้งาน และเมื่อถึงช่วงเวลาการเข้ามาของกลุ่มนายทุนจากภายนอก เนื่องจากย่านนิมมานเหมินท์เริ่มมีชื่อเสียงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยของโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้มีการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะย่านนิมมานเหมินท์ ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสำคัญซึ่งทำให้เป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสถาปัตยกรรมภายในย่านจากการต้องการของกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทำให้เกิดการสร้างอาคารใหม่ขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่รูปแบบจะไม่สอดคล้องกับบริบทเดิม รูปแบบอาคารที่เป็นสากล ทำให้อัตลักษณ์เมืองและชุมชนเริ่มถูกเปลี่ยนเป็นไปตามกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มคนภายนอก

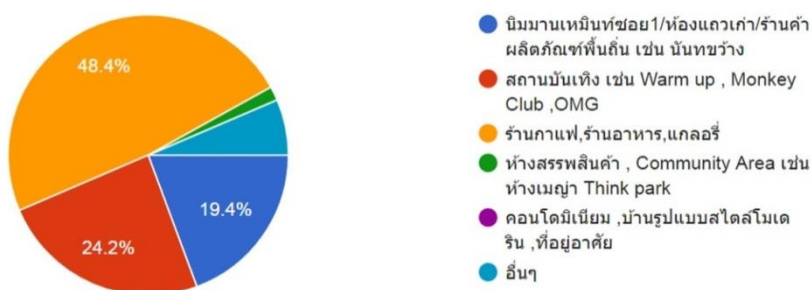
ภาพที่ 2 : แผนผังแสดงวิวัฒนาการของลักษณะทางสถาปัตยกรรมในพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์
(ภาพโดยผู้วิจัยเมื่อปี 2559)

การรับรู้ อัตลักษณ์เมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์

อัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์คือการนิยาม ให้ความหมายต่อพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ จากประสบการณ์การใช้พื้นที่ของผู้ใช้และเกิดเป็นความรู้สึกการมีส่วนร่วม ความผูกพันและสามารถรับรู้ถึงการเป็นย่านนิมมานเหมินท์ โดยอัตลักษณ์เมืองและชุมชนย่านนิมมานเหมินท์นั้นจะเกิดเมื่อกลุ่มประชากรตัวอย่างนั้นนิยามความหมายให้กับสถานที่นั้น ๆ ภายใต้ความคิดของแต่ละกลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไป ตามช่วงเวลาและประสบการณ์ที่ได้รับที่แตกต่างกัน จากการสอบถามกลุ่มประชากร

ตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์ที่สามารถทำให้กลุ่มประชากรตัวอย่างเกิดการรับรู้ถึงความเป็นย่านนิมมานเหมินท์ทั้งหมด 62 คน อันดับแรกคือร้านกาแฟ ร้านอาหารและแกลอรี กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เลือกเป็นจำนวน 30 คน อันดับที่สองคือสถาบันบันเทิง เช่น Warm up Monkey club OMG เป็นจำนวน 15 คน อันดับต่อมาคือนิมมานเหมินท์ซอย 1 ร้านค้าผลิตภัณฑ์พื้นถิ่น เช่น นันทขว้าง เป็นจำนวน 12 คน

สรุปผลจากการทำแบบสอบถามเชิงคุณภาพพบว่าการรับรู้ของอัตลักษณ์ย่านนิมมานเหมินท์ของกลุ่มคนทั่วไปนั้น โดยส่วนใหญ่มองว่าย่านนิมมานเหมินท์คือย่านร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม และเป็นย่านศิลปะ เกิดการรับรู้จากกิจกรรมภายในย่านที่เกิดขึ้นมานานที่เกิดจากคนในชุมชนและกิจกรรมที่เพิ่งเกิดได้ไม่นานของกลุ่มเอกชน อีกทั้งร้านค้าที่มีการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อการดึงดูดคนเข้ามาใช้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดการจดจำได้ง่ายและเป็นปัจจัยทางกายภาพที่ทำให้ย่านนิมมานเหมินท์มีอัตลักษณ์ของย่านศิลปะของกลุ่มคนสมัยใหม่

ภาพที่ 3 : แสดงข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างสถานที่ที่ทำให้รับรู้ถึงความเป็นย่านนิมมานเหมินท์จากการสำรวจของผู้วิจัย

การอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การเกิดอัตลักษณ์เมืองและชุมชนของย่านนิมมานเหมินท์นั้นในช่วงที่2เป็นช่วงที่มีอัตลักษณ์เมืองและชุมชนที่มีความชัดเจน เนื่องจากเป็นช่วงที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่ก่อให้เกิดกิจกรรมภายในย่านที่เรียกว่างาน NAPขึ้น ซึ่งนั้นมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของการ์ดอน คัลเลน (Gordon Cullen, 1961,8 อ้างในกำธร กุลชล, 2545) กล่าวว่า กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดอัตลักษณ์ของสถานที่นั้นๆได้ โดยก่อนหน้านี้ย่านนิมมานเหมินท์ก็เป็นย่านที่ง่ายต่อการจดจำ ตามทฤษฎีของ เควิน ลินช์ (Kevin Lynch, 1977, 46) ในเรื่องภูมิทัศน์ โดยมี 5 องค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของคนประกอบด้วย ทางสัญจร (Paths) ขอบเขต (Edges) ย่าน (Districts) จุดศูนย์รวม (Nodes) และจุดหมายตา (Landmarks) โดยช่วงแรกนั้นจุดศูนย์รวม (Nodes) และจุดหมายตา (Landmarks) ของย่านนิมมานเหมินท์ยังไม่ชัดเจน จนกระทั่งเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลให้พื้นที่เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมา ทั้งกิจกรรมที่มีอยู่เดิม เช่น งานรับปริญญา กิจกรรมออกกำลังกายช่วงเวลาเย็น งานนิทรรศการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกิจกรรมงาน

NAP และกิจกรรมที่เกิดขึ้นมาใหม่ เช่น งานแสดงคอนเสิร์ตต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่เอกชนประเสริฐแลนด์ ห้างสรรพสินค้าเมญา และลาน Think park

ตัวแปรสำคัญที่ทำให้อัตลักษณ์เมืองและชุมชนย่านนิมมานเหมินท์เกิดเป็นอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในนั้นคือความต้องการ รสนิยมในช่วงเวลาขณะนั้นของกลุ่มผู้ใช้งาน ซึ่งการรับรู้ในแต่ละช่วงเวลานั้นมีความแตกต่างกันออกไป เป็นไปตามประสบการณ์ ความผูกพันต่อสถานที่ของกลุ่มผู้ใช้งานในช่วงเวลาขณะนั้น จะเห็นว่าการรับรู้ของย่านนิมมานในช่วงที่ 3 นั้นกลุ่มคนทั่วไปมองว่ายังเป็นย่านร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ซึ่งยังคงเป็นย่านที่มีความฮิป (Hip) เป็นย่านที่เต็มไปด้วยงานศิลปะและการดีไซด์ของกลุ่มคนทันสมัย แต่ทั้งนี้จากการสำรวจ การลงพื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์นั้นพบว่า ย่านนิมมานเหมินท์ได้เปลี่ยนแปลงและกลายเป็นย่านที่มีความผสมผสาน (Mixed use) เป็นย่านที่มีความสะดวกสบาย ครบได้ทุก ๆ ด้าน ซึ่งสาเหตุเหล่านี้เกิดจากความนิยมของย่านในช่วงเวลาที่ 2 นั้นเอง คืออัตลักษณ์เมืองและชุมชนที่เป็นย่านศิลปะ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศนั้น เริ่มกลายเป็นพื้นที่ที่เจริญในทางเศรษฐกิจอย่างเต็มตัว

ผลสรุป

อัตลักษณ์เมืองและชุมชน ย่านนิมมานเหมินท์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงเวลา คือ ย่านที่อยู่อาศัย กลุ่มคนมีฐานะและการศึกษา (Above Average Residential) (พ.ศ. 2507-พ.ศ. 2540)

ช่วงแรกเริ่มนั้นเป็นช่วงของการก่อตัวเกิดเป็นอัตลักษณ์ย่านที่อยู่อาศัยขึ้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับเฉพาะกลุ่มผู้อยู่อาศัยดั้งเดิม แต่พื้นที่ย่านนิมมานเหมินท์ในช่วงนี้ตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มเจ้าของที่ดิน ผู้ที่อยู่อาศัยเพียงเท่านั้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ของย่านคือ กลุ่มเจ้าของที่ดินที่มีฐานะและเป็นกลุ่มผู้มีการศึกษา ส่งผลให้งานสถาปัตยกรรมมีรูปแบบที่มีความโมเดิร์นในช่วงเวลานั้น

ย่านศิลปะ ฮิป (Hip Artistic) (พ.ศ.2541-พ.ศ.2551)

ช่วงที่สองถือเป็นช่วงที่ย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านที่มีอัตลักษณ์เป็นย่านศิลปะของคนรุ่นใหม่เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชนที่ก่อให้เกิดงาน NAP ที่เกิดจากเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 ที่ตกต่ำ ทำให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อสนับสนุนและขายงานศิลปะที่มีอยู่ เริ่มมีความเจริญในด้านธุรกิจการค้าและมีความเป็นเอกลักษณ์ดึงดูดกลุ่มคนจากหลากหลายพื้นที่เพื่อให้เข้ามายังย่านนิมมานเหมินท์และอิทธิพลจากการพัฒนาของเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีสื่อออนไลน์ในการโฆษณาและเกิดเป็นกระแสความฮิปของย่านขึ้น แต่ยังคงความมีเสน่ห์ของย่านที่เป็นมิตร เนื่องจากเป็นทั้งที่พักอาศัยและร้านค้า ซึ่งเป็นช่วงที่เป็นที่ยอมรับของทั้งกลุ่มคนผู้อยู่อาศัยภายในย่านนิมมานเหมินท์ที่ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและกลุ่มผู้เข้ามาใช้พื้นที่ภายในย่านนิมมานเหมินท์จากภายนอก

ย่านผสมผสาน (Global Mixed) (พ.ศ. 2552-พ.ศ. 2559)

ช่วงที่สามคือช่วงที่มีการเข้ามาของกลุ่มคนภายนอก ทั้งนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้น และกลุ่มผู้ลงทุนจากภายนอกที่เข้ามายังพื้นที่ ซึ่งเป็นช่วงที่ส่งผลดีทางเศรษฐกิจแก่ผู้ลงทุนจากภายนอกและกลุ่มผู้อยู่อาศัยเดิมที่ประกอบธุรกิจภายในย่านเป็นอย่างมาก แต่ส่งผลเสียต่อย่านนิมมานเหมินท์ในเรื่องอัตลักษณ์ทางกายภาพและสังคมมีการเปลี่ยนแปลง เช่น รูปแบบอาคารที่ไม่เน้นความสอดคล้องของบริบทที่มีอยู่เดิมที่แต่เดิมมีความเป็นมิตรแบบผสมผสานระหว่างที่อยู่อาศัยและร้านค้าพาณิชย์ อัตลักษณ์ของย่านเริ่มถูกลดทอนจากย่านศิลปะไปเป็น

ย่านที่มีความหลากหลายในแบบที่ขาดความเป็นตัวตนของพื้นที่ ซึ่งอาจจะสามารถหาได้ตามพื้นที่อื่นๆ อีกทั้งการขาดการควบคุมหรือรองรับถึงปัญหาของกรเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการรักษาอัตลักษณ์เมืองและชุมชนย่านนิมมานเหมินท์

ย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านที่ไม่ได้เกิดจากประวัติศาสตร์ที่ยาวนานดังเช่นประวัติศาสตร์ล้านนา แต่เป็นย่านที่เกิดขึ้นโดยอิทธิพลของการพัฒนาจากทางภาครัฐบาลและการจัดสรรที่ดินเพื่อขายแก่กลุ่มข้าราชการจากการศึกษาวิจัยเห็นได้ว่าช่วงที่ 2 ย่านฮิป- ศิลปะ (Hip Artistic) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2550 นั้นมีความสำคัญมากของย่านเพราะเป็นช่วงที่ย่านนิมมานเหมินท์มีอัตลักษณ์เมืองและชุมชนที่ชัดเจน ทางผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการพัฒนาของทั้งภาครัฐและกลุ่มคนในชุมชน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการพัฒนาของภาครัฐ

1.1 จัดให้มีการกำหนดข้อบังคับในการก่อสร้างอาคาร ลักษณะอาคารภายในพื้นที่ย่านให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ การกำหนดความสูงของอาคาร ซึ่งการกำหนดรูปแบบอาคารนั้นให้อาคารอ้างอิงรูปแบบอาคาร ดังนี้

1.1.1 อาคารที่มีรูปแบบโมเดิร์น มีลักษณะคล้ายคลึงกับอาคารในนิมมานเหมินท์ซอย 1

1.1.2 อาคารที่มีรูปแบบความเป็นล้านนา

1.1.3 อาคารที่ได้รับการออกแบบ เชิงสร้างสรรค์

1.2 ปรับปรุงซ่อมแซมทางเท้าให้อยู่ในแนวทางเดียวกัน มีการปลูกต้นไม้ในส่วนพื้นที่ที่เป็นสาธารณะ เนื่องจากสนับสนุนให้พื้นที่ภายในย่านสามารถเดินทางได้ด้วยการเดิน ส่งผลให้ลดจำนวนการใช้ยานพาหนะ

1.3 จัดให้มีการกำหนดข้อบังคับให้ผู้พักอาศัยปลูกต้นไม้บริเวณรั้วบ้าน หรือกำหนดให้พื้นที่มีต้นไม้ 10-20 % ของพื้นที่ทั้งหมด

1.4 สนับสนุนกิจการร้านค้า บริการภายในย่าน เพื่อให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ โดยภาครัฐมีการลดหย่อนภาษีแก่ร้านค้า บริการที่มีรูปแบบในเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการพัฒนาของคนในชุมชน

2.1 การจัดตั้งนโยบายเฉพาะภายในย่าน คือ (1) จัดตั้งข้อกำหนดในการก่อสร้างสถานบันเทิงโดยใช้วัสดุเพื่อป้องกันเสียงรบกวนไปยังบริเวณนอกอาคาร (2) การจัดระเบียบที่จอดรถของลูกค้าย่าน ไม่ให้รบกวนบ้านพักอาศัยบริเวณโดยรอบ (3) มีการรณรงค์ช่วยกันรักษาความสะอาดพื้นที่ของตนเองและบริเวณพื้นที่โดยรอบและการปลูกต้นไม้ริมทางระหว่างทางเท้าและถนนเพื่อให้ย่านมีความน่าอยู่ (4) มีการรณรงค์การแยกขยะ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องขยะในเบื้องต้น

2.2 การกำหนดกฎเกณฑ์ในการรักษาอาคารภายในย่านที่ควรรักษาไว้ โดยอาคารภายในย่านนิมมานเหมินท์ที่ควรรักษาไว้

3. ข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการพัฒนาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ

ปัจจุบันย่านนิมมานเหมินท์เป็นย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ การร่วมมือของคนในชุมชนจึงมีส่วนสำคัญเพื่อพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจภายในย่าน คือ (1) ส่งเสริมรักษากิจกรรณร้านค้าดั้งเดิมและ

ร้านค้าที่มีลักษณะเชิงสร้างสรรค์ เพื่อรักษาอัตลักษณ์ที่ดีภายในย่านให้คงอยู่ (2) สนับสนุนกิจกรรมที่มีภายในย่าน เช่น กิจกรรมงานแฟร์ (NAP) การสนับสนุนคนในชุมชนและนักศึกษาเพื่อค้าขายสินค้าเชิงสร้างสรรค์ และกิจกรรมทั่วไปในพื้นที่ย่าน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กำธร กุลชล. (2545). การออกแบบชุมชนเมืองคืออะไร. การติดตามหาคำตอบในรอบ 40 ปี. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- คมสัน อธิภาวงศ์. (2560). อาจารย์ประจำภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 8 มกราคม.
- ทศ คณนาพร. (2549). 9 ตระกูลดังแห่งล้านนา. เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล.
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2560). ม.เชียงใหม่ พลิกที่ดิน 88 ไร่ ทำเลทองผืนสุดท้ายย่านนิมมานเหมินท์ขึ้น CMU Square. เข้าถึงเมื่อ 18 มกราคมเข้าถึงได้จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1450767410.
- ปรานอม ต้นสุวานนท์. (2559). การอนุรักษ์ชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลอย มัลลิกะมาส. (2559). จากวัฒนธรรมนำเข้าสู่แบรนด์สินค้าส่งออกด้วยเรื่องของกาแฟกับวิถีชีวิตของคนไทย. เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcdc.or.th/articles/business-industrial/15144/จากวัฒนธรรมนำเข้าสู่แบรนด์สินค้าส่งออก--ว่าด้วยเรื่องของ-กาแฟ-กับ-ชีวิตคนไทย>.
- มนัสวาทม์ ชูติมา. (2560). กรรมการผู้จัดการศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 10 เมษายน.
- วัฒนธรรมด้านอาหารและการกินขันโตก. (2559). เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก <http://student.swu.ac.th/fa471010197/sunbiewat03.htm>.
- ศิลป์ สิงหาราชาพันธ์. (2560). ผู้อยู่อาศัยย่านนิมมานเหมินท์. สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม.
- ศูนย์ข่าวเชียงใหม่. (2559). ชาวนิมมานเหมินท์ค้านขยายถนน-พอ.แขวงฯยังไม่ได้ขยายแค่ปรับปรุง. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=955000_132643.
- สมโภชน์ รอดวงษ์ และเชาวน์ อัครกุล. (2559). แนวโน้มของเทคโนโลยีต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน. เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://pioneer.netser.chula.ac.th/~rsomphot/technology.pdf>.
- สร้อยดี อ่องสกุล. (2557). ประวัติศาสตร์ล้านนา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่. (2560). สถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่. เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.cmmots.com/news/view/1417592284.html>.

- สำนักงานที่ดิน. (2559). สรุปราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน รอบบัญชี ปี พ.ศ.2555-2558 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.treasury.go.th/download/Property_valuation/chiangmai.pdf.
- สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2559). ประวัติความเป็นมา. เข้าถึงเมื่อ 3 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก http://art-culture.cmu.ac.th/article.php?menubsub_id=1.
- สุจรรยา จันทศิริ. (2559). วัฒนธรรมและการขัดเกลาทางสังคมกับบุคลิกภาพ. เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://elearning2.utcc.ac.th/officialtcu/econtent/HG010/doc3.pdf>.
- แสงและคณะ. (2527). ลายคราม. เพื่อเฉลิมฉลองอายุครบ 6 รอบ นายไกรศรี นิมมานเหมินท์.
- อนุ เนินหาด. (2556). ย่านนิมมานเหมินท์. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ อัน นิมมานเหมินท์. (2540). อัน นิมมานเหมินท์. อาวายุที่ไนน์. (2559). มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดงานรำลึกถึงศาสตราจารย์อัน นิมมานเหมินท์. เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.ryt9.com/s/prg/215566>.

ภาษาต่างประเทศ

- Ashild Lappegard Hauge. (2016). Identity and Place. PhD-student in Environmental Psychology, Faculty of Architecture and Fine Art, University of Trondheim, Norway. Accessed January 10. Available from <http://wat2146.ucr.edu/papers/00a.pdf>.
- Browne, Ken. (2016). Culture and Identity. Accessed April 10. Available from <http://www.polity.co.uk/kenbrowne/download/sample1.pdf>.
- Jacobs Jane. (2016). The Death and Life of Great American cities. Accessed April 12. Available fromfile:///C:/Users/User/Downloads/[Jane_Jacobs]_The_Death_and_Life_of_Great_American.pdf.
- Lynch, Kevin. (1960). The image of the city. Cambridge, MA: The M.I.T. Press.
- Stets Jan E, Burke Peter J. (2016). Identity Theory and Social Identity Theory. Accessed January 10. Available from. <http://wat2146.ucr.edu/papers/00a.pdf>.
- Isil Kaymaz. (2016). Urban Landscapes and Identity. Accessed january 10. Available from <https://dx.doi.org/10.5772/55754>.
- Ujang Norsidah. (2009). Place Attachment and Continuity of Urban Place Identity. Faculty of Design and Architecture, University Putra Malaysia, Malaysia.